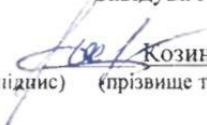

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Навчально-науковий інститут права і соціальних технологій
Кафедра правоохоронної діяльності та загальноправових
дисциплін

РОБОЧА ПРОГРАМА
Конституційний процес

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

Козинець О.Г.
(підпис) (прізвище та ініціали)

«01» вересня 2025 р.

Розробник (-и): Нітченко А.Г., доцент кафедри, к.і.н., доцент
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

Робочу програму навчальної дисципліни обговорено на засіданні кафедри правоохоронної діяльності та загальноправових дисциплін

Протокол від «01» вересня 2025 р. №8

Узгоджено з гарантом освітньої програми:

(підпис)

Чічкань М.В.
(прізвище та ініціали)

1. Загальна інформація про дисципліну.

Тип дисципліни	Вибіркова
Мова викладання	Українська
Рік навчання та семестр	4 курс навчання, 7 семестр ОПП «Право» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Викладач (-і)	Нітченко Алла Григорівна, доцент кафедри, к.і.н.
Профайл викладача (-ів)	https://tidp.stu.cn.ua/nitchenko-alla-grygorivna/
Контакти викладача	alla-nitchenko@stu.cn.ua

2. Анотація курсу. Навчальна дисципліна «Конституційний процес» є вибіркоким компонентом освітньо-професійної програми «Право» за спеціальністю 081 «Право» (мейджор «Державне будівництво та місцеве самоврядування»). Предметом її вивчення виступають суспільні відносини, що виникають у процесі організації та діяльності державних органів і органів місцевого самоврядування, зокрема процедури їх формування, організація конституційного, законодавчого та виборчого процесів, основні парламентські процедури й конституційне судочинство. Вивчення курсу спрямоване на формування у здобувачів системного бачення механізмів державотворення та вироблення практичних навичок їх застосування.

Необхідність ґрунтовного вивчення навчальної дисципліни «Конституційний процес» зумовлена потребою формування у майбутніх правників цілісного розуміння механізмів державотворення, парламентських і виборчих процедур, практики конституційного судочинства та забезпечення ефективної реалізації і захисту конституційних прав і свобод людини і громадянина.

Успішне засвоєння дисципліни «Конституційний процес» дозволяє бакалавру права розширити коло застосування набутих раніше знань та практичних навичок для кваліфікованого застосування норм матеріального й процесуального права, належної оцінки юридичних фактів, аргументованого відстоювання правових позицій та ефективного захисту прав і свобод людини й громадянина.

Програма навчальної дисципліни складається з таких модулів:

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади та демократичні процедури.

Змістовий модуль 2. Законодавчий і правотворчий процес.

Змістовий модуль 3. Реалізація прав і свобод та конституційна відповідальність.

3. Мета та цілі курсу. Мета навчальної дисципліни – сформулювати у здобувачів вищої освіти ґрунтовні знання в галузі конституційного процесу та забезпечити вміння їх практичного використання в майбутній професійній діяльності юриста.

Завдання, які вирішуються в процесі вивчення курсу:

- засвоєння ключових понять і категорій конституційного процесу;
- опанування процедур організації референдумів, виборів, законодавчої діяльності, конституційного судочинства;
- розуміння практики Конституційного Суду України, парламентських процедур та виборчих реформ;
- розвиток критичного мислення та здатності до аналітичної роботи з правовими актами й кейсами.

Під час вивчення курсу здобувач вищої освіти має набути або розширити наступні загальні та спеціальні компетентності, передбачені освітньою програмою:

ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

ЗК 11. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

СК 7. здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право;

СК 10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК 12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

4. Результати навчання. Під час вивчення курсу здобувач вищої освіти має досягти або вдосконалити наступні програмні результати навчання, передбачені освітньою програмою:

РН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

РН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані

правові висновки.

В результаті вивчення дисципліни «Конституційний процес» здобувачі вищої освіти повинні **знати**:

- сутність конституційного процесу, основи референдарних і виборчих процедур, етапи державотворення;
- порядок розробки, обговорення та прийняття законів;
- способи реалізації та захисту конституційних прав, правові засади конституційної відповідальності.

вміти:

- уміти аналізувати проблеми виборчого законодавства, вирішувати практичні завдання щодо виборчих і референдарних спорів, аргументувати роль народовладдя в Україні;
- уміти аналізувати законопроекти, оцінювати їхню конституційність, пояснювати роль парламентських процедур, формувати пропозиції щодо вдосконалення правотворчої діяльності;
- уміти аналізувати рішення КСУ, розв'язувати ситуаційні кейси з порушення прав, аргументувати підстави та наслідки відповідальності органів влади й посадових осіб.

5. Пререквізити –

6. Обсяг курсу.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	16
Семінарські (практичні) заняття	14
Самостійна робота	60
Всього кредитів	3

Формами проведення занять є лекційні та семінарські заняття, самостійна робота. Проведення занять згідно розкладу відбувається на парах та за допомогою платформи дистанційного навчання «MOODLE».

7. Тематика курсу.

Тематика лекційних занять

Тема 1. Конституційний процес як галузь права, юридична наука та навчальна дисципліна

Поняття «конституційний процес» у вузькому й широкому значенні. Співвідношення з конституційним правом та іншими галузями права. Методологія дослідження конституційного процесу. Конституційний процес як навчальна дисципліна.

Тема 2. Державотворчий процес в Україні

Етапи формування української державності. Конституційні механізми організації влади. Реформи та їхній вплив на державотворення. Роль органів місцевого самоврядування у процесі державотворення.

Тема 3. Організація підготовки та проведення референдумів в Україні

Конституційно-правові засади інституту референдуму. Види референдумів та їхня класифікація. Процедури ініціювання, організації та проведення. Проблемні аспекти сучасного законодавства про референдуми.

Тема 4. Виборчий процес

Конституційні принципи виборів. Стадії виборчого процесу: від складання списків виборців до офіційного оголошення результатів. Виборчі системи в Україні та світі. Судовий і адміністративний захист виборчих прав.

Тема 5. Законодавчий процес в Україні

Конституційні основи законотворчості. Суб'єкти законодавчої ініціативи. Стадії законодавчого процесу у Верховній Раді України. Контроль за реалізацією законів.

Тема 6. Конституційний та правотворчий процес

Співвідношення конституційного і правотворчого процесів. Особливості прийняття та внесення змін до Конституції. Роль Конституційного Суду України у забезпеченні конституційності правотворчості.

Тема 7. Порядок реалізації конституційних прав і свобод в окремих галузях державного і суспільного життя

Процедури реалізації виборчих, соціальних, економічних, культурних прав. Захист прав у судовому та адміністративному порядку. Європейські стандарти захисту прав і свобод.

Тема 8. Конституційна відповідальність

Поняття та ознаки конституційної відповідальності. Форми та підстави її реалізації. Імпічмент, дострокове припинення повноважень органів влади. Відповідальність органів та посадових осіб перед народом.

Тематика практичних занять

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади та демократичні процедури.

Конституційний процес як галузь права, юридична наука та навчальна дисципліна.
Державотворчий процес в Україні.
Організація підготовки та проведення референдумів в Україні.
Виборчий процес.

Змістовий модуль 2. Законодавчий і правотворчий процес.

Законодавчий процес в Україні.
Конституційний та правотворчий процес.

Змістовий модуль 3. Реалізація прав і свобод та конституційна відповідальність.

Порядок реалізації деяких конституційних прав і свобод в окремих галузях державного і суспільного життя.
Конституційна відповідальність.

Тематика самостійної роботи

Самостійне опрацювання окремих питань в межах тем:

Конституційний процес як юридична категорія. Виборчі системи у країнах ЄС і досвід України. Референдум як інструмент прямої демократії. Законодавчий процес: українська модель і зарубіжний досвід. Конституційна відповідальність: зарубіжні моделі та українські реалії. Аналітичний огляд практики Конституційного Суду України з питань виборів і

референдумів. Стадії законодавчого процесу в Україні. Форми реалізації конституційних прав і свобод.

8. Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання	Оцінювання знань ЗВО здійснюється відповідно до «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка». З дисципліни здобувач може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру і до 40% підсумкової оцінки – на диф. заліку. Поточний контроль проводиться шляхом спілкування із ЗВО під час лекцій та опитувань ЗВО на семінарських (практичних) заняттях. Загальними критеріями поточного контролю, за якими здійснюється оцінювання результатів навчання ЗВО, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних заняттях, а також самостійність та своєчасність здачі виконаних індивідуальних та самостійних завдань викладачу, згідно з графіком навчального процесу. Бали, які набрані здобувачем за результатами активності на семінарах (практичних) заняттях складають оцінку поточного контролю. Оцінка за результатами вивчення дисципліни формується шляхом додавання підсумкових результатів поточного контролю до залікової оцінки. Оцінювання успішності здобувача вищої освіти під час семестрового контролю здійснюється за національною (чотирибальною) шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалою ECTS і вносяться в відомість успішності та навчальну картку здобувача вищої освіти в автоматизованій системі управління – АСУ «ВНЗ». Складання диф. заліку є обов'язковим елементом підсумкового контролю знань для ЗВО, які претендують на оцінку «добре» або «відмінно». Якщо ЗВО виконав всі види робіт протягом семестру та набрав 60% підсумкової оцінки (тобто «задовільно»), то він, за бажанням, може залишити набрану кількість балів як підсумкову оцінку і не складати залік. Повторне складання диф. заліку з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється.
Семінарські (практичні) заняття	Критерії оцінювання участі у семінарському (практичному) занятті (активність роботи, <i>відповідь</i> з питань практичного заняття оцінюються в 5, 4, 3, 2, 1, 0 балів, зокрема: - 5 балів – ЗВО у повному обсязі опрацював програмний матеріал (основну і додаткову літературу, НПА), має глибокі й міцні знання, упевнено оперує набутими знаннями, робить

аргументовані висновки, може вільно висловлювати власні судження і переконливо їх аргументувати, може аналізувати факти, здатний презентувати власне розуміння, оцінку фактів, має досить міцні навички роботи з основними нормативно-правовими актами.

- 4 бали – ЗВО вільно володіє навчальним матеріалом (опрацював основну і деяку частину додаткової літератури та НПА), узагальнює окремі факти і формулює висновки, обґрунтовує свої висновки конкретними фактами, взятими з підручників, визначає поняття, може дати порівняльну характеристику, самостійно встановлює причинно-наслідкові зв'язки; узагальнює та застосовує набуті знання.

- 3 бали - ЗВО засвоїв навчальний матеріал частково (опрацював основну і деяку частину додаткової літератури та НПА), але прогалини не носять істотного характеру, узагальнює окремі факти і формулює нескладні висновки, обґрунтовує свої висновки конкретними фактами, взятими з підручників, може здійснити порівняльну характеристику, визначає поняття, самостійно встановлює причинно-наслідкові зв'язки; узагальнює та застосовує набуті знання, деякі практичні навички роботи з засвоєним матеріалом сформовані недостатньо.

- 2 бали – ЗВО загалом самостійно відтворює програмний матеріал (на рівні підручника), може дати стислу характеристику питання, правильно розуміє юридичні терміни, але у викладеному матеріалі є істотні прогалини, виклад не самостійний (переказ підручника), є певні неточності як у матеріалі, так і у висновках, аргументація слабка.

- 1 бал – ЗВО за допомогою викладача намагається відтворити матеріал, але відповідь неповна, в ній налічується багато неточностей, головний зміст матеріалу не розкрито.

- 0 балів – ЗВО не готовий до практичного заняття або має лише приблизне уявлення про питання, що розглядається на занятті, може сказати два-три речення по суті питання, назвати деякі терміни, але не може їх пояснити, головний зміст матеріалу не розкрито.

Доповнення до відповіді, запитання доповідачу на практичному занятті оцінюється до 2-х балів:

- суттєве доповнення до доповіді основного доповідача, яке ґрунтується на ознайомленні з монографічною, науковою літературою - 2 бали.

- задані запитання доповідачу, які є не просто уточнюючими, а які мають дискусійний характер - 1 бал.

Опитування кожного ЗВО повинно бути проведено не менше ніж 3-4 рази на протязі семестру за умови регулярного відвідування здобувачем різних видів аудиторних занять.

Критерії виконання тестових завдань:

- 3 бали – точні відповіді на понад 90-95% тестових питань;

- 2 бали – точні відповіді на 70%-89% тестових питань;

- 1 бал – точні відповіді від 50% до 69 % тестових питань;

- 0,5 балів – ЗВО дав відповідь на меншу кількість, ніж 50% питань і показав незадовільний рівень знань з теми.

Критерії вирішення кейсів / написання юридичного

диктанту:

- 3 бали – точна та повна відповідь;
- 2 бали – точні відповіді та недостатньо повне пояснення рішення задачі / точні відповіді та недостатньо повне пояснення терміну;
- 1 бал – не зовсім точне рішення задачі / не зовсім точні відповіді на всі терміни диктанту;
- 0 бали – ЗВО намагався дати відповіді, але показав незадовільний рівень знань з теми.

Реферування наукової літератури полягає у самостійному опрацюванні ЗВО наукової літератури (як правило наукової статті), критичному огляді та короткому переказі її змісту, а також наведення найважливіших висновків.

Оцінювання виконання реферування, індивідуальної роботи здійснюється на основі наступних критеріїв: оформлення роботи, уміння самостійно працювати з науковими джерелами та нормативно-правовими актами, чітко визначати актуальність досліджуваного питання, на основі проведеного аналізу формулювати власну позицію: - 4-5 балів – матеріал викладений логічно і повно, результати дослідження мають практичну і теоретичну цінність, висновки аргументовані і обґрунтовані; - 4-3 бали – матеріал викладений логічно і повно, результати дослідження мають практичну і теоретичну цінність, висновки недостатньо аргументовані і обґрунтовані; - 3-2 бал – матеріал викладений недостатньо повно, індивідуальна робота не достатньо аргументована, обґрунтована та/або не стосується усіх поставлених завдань; - 1-0 балів – викладений матеріал неповний, індивідуальна робота не є структурованою, висновки поверхневі або відсутні. Максимальна кількість балів – 5 бали. Такий вид роботи кожен студент може виконати не більше одного разу за кожен змістовий модуль.

Виконання вибіркового виду *самостійної роботи* включає: презентацію аналітичного огляду наукових публікацій, виконання самостійної дослідної роботи (індивідуальна робота) - реферату; доповідь на студентській науковій конференції тощо.

Презентація реферату проходить в аудиторії на практичному занятті, де розглядається дана тема, або може бути проведена індивідуально. Критеріями оцінки змісту реферату є повнота висвітлення питання. Зрозумілість, наявність власної думки. Оцінювання виконання індивідуальних завдань здійснюється на основі наступних критеріїв:

- 5 балів – матеріал викладений логічно і повно, результати дослідження мають практичну і теоретичну цінність, висновки аргументовані і обґрунтовані, письмова робота містить вступ, основну частину, висновки і список літератури, оформлення реферату відповідає вимогам;
- 4 бали – матеріал викладений логічно і повно, результати дослідження мають практичну і теоретичну цінність, висновки недостатньо аргументовані і обґрунтовані, письмова робота містить вступ, основну частину, висновки, проте список літератури є недостатнім, оформлення відповідає вимогам;
- 3 бали – матеріал викладений недостатньо повно, письмова

	робота не містить вступу, висновки не достатньо аргументовані, обґрунтовані та/або не стосуються усіх поставлених завдань, список літератури є недостатнім, оформлення не відповідає вимогам; - 1-2 бали – викладений матеріал неповним, письмова робота не містить вступу, основна частина не є структурованою, висновки поверхневі або відсутні, список літератури є недостатнім, оформлення не відповідає вимогам.
Умови допуску до підсумкового контролю	У випадку, якщо ЗВО протягом семестру не виконав у повному обсязі передбачених робочою програмою навчальної дисципліни всіх видів навчальної роботи, має невідпрацьовані практичні роботи або не набрав мінімально необхідну кількість балів (тобто кількість балів, яка сумарно з максимально можливою кількістю балів, які здобувач вищої освіти може отримати під час семестрового контролю не дозволить отримати підсумкову оцінку «задовільно» – Е, 60 балів), то він не допускається до складання диф. заліку під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість у порядку, передбаченому в розділі 6 «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка»», затвердженого вченою радою НУ «Чернігівська політехніка» (https://stu.cn.ua/wp-content/stu-media/normobaza/normdoc/norm-osvitproces/polozhennya-pro-potochne-ta-pidsumkove-oczinuvannya-znan-zdobuvachiv-vo.pdf).

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточний контроль за модулями

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю		Кількість балів
Змістовний модуль 1.		0... 20
1	Усні відповіді на практичних заняттях	0... 5
2	Вирішення тестових завдань, кейсів;	0... 8
3	Написання рефератів, доповідей, реферування наукових статей, захист презентацій	0... 5
4	Доповнення, запитання доповідачу на практичному занятті	0... 2
Змістовний модуль 2.		0... 20
1	Усні відповіді на практичних заняттях	0... 5
2	Вирішення тестових завдань, кейсів;	0... 8
3	Написання рефератів, доповідей, реферування наукових статей, захист презентацій	0... 5
4	Доповнення, запитання доповідачу на практичному занятті	0... 2
Змістовний модуль 3.		0... 20
1	Усні відповіді на практичних заняттях	0... 5
2	Вирішення тестових завдань, кейсів; Написання рефератів, доповідей,	0... 8 0... 5

3	реферування наукових статей, захист презентацій	0... 2
4	Доповнення, запитання доповідачу на практичному занятті	
Разом		0... 60
Підсумковий контроль – диф. залік		0... 40
	1. Теоретичне питання 1	0... 20
	2. Теоретичне питання 2	0... 20
Зважена семестрова оцінка		0... 100

Шкала оцінювання результатів навчання

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики, атестації
90 – 100	A (відмінно)	відмінно
82-89	B (дуже добре)	добре
75-81	C (добре)	
66-74	D (задовільно)	задовільно
60-65	E (достатньо)	
0-59	FX (незадовільно)	незадовільно з можливістю повторного складання

9. Обладнання та програмне забезпечення

Ноутбук і медіапроектор для демонстрації презентацій лекцій, Teams, Moodle.

10. Політики курсу.

Політика щодо академічної доброчесності.

Освітній процес базується на академічній доброчесності. Згідно з «Кодексом академічної доброчесності Національного університету «Чернігівська політехніка», вивчення дисципліни базується на принципах взаємної поваги й довіри викладача та здобувача вищої освіти, рівноправності й толерантності.

Підготовлені здобувачем вищої освіти види робіт повинні відповідати загальноприйнятим нормам етичної поведінки.

Основними формами порушення академічної доброчесності є: - академічний плагіат; - самоплагіат; - фабрикація; - фальсифікація; - списування; - обман; - хабарництво; - необ'єктивне оцінювання.

Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей є обов'язковими. Якщо буде виявлено ознаки академічної недоброчесності, -роботи не зараховуються.

Від дотримання принципів академічної доброчесності залежить оцінювання, а саме, бали можуть бути анульовані або знижені за порушення.

Правила перезарахування кредитів

У випадку мобільності, правила перескладання або відпрацювання пропущених занять тощо: відбувається згідно з «Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу НУ «Чернігівська політехніка» <https://stu.cn.ua/wp-content/stu-media/normobaza/normdoc/norm-osvitproces/polozhennya-pro-akademichnu-mobilnist-uchasnykiv-osvitnogo-proczesu.pdf>

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Роботи, які здаються із порушенням дедлайнів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Порядок ліквідації академічної заборгованості визначено в «Положенні про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка» від 31 серпня 2020 р. <https://stu.cn.ua/wp-content/stu-media/normobaza/normdoc/norm-osvitproces/polozhennya-pro-potochne-ta-pidsumkove-oczinyuvannya-znan-zdobuvachiv-vo.pdf>

Політика щодо відвідування

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн (дистанційній) формі за погодженням. Пропущені заняття без поважних причин відпрацьовуються відповідно до графіка консультацій викладача.

У порядку, передбаченому «Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка» від 31 серпня 2020 р. <https://stu.cn.ua/wp-content/stu-media/normobaza/normdoc/norm-osvitproces/polozhennya-pro-potochne-ta-pidsumkove-oczinyuvannya-znan-zdobuvachiv-vo.pdf> здобувач вищої освіти, який має більше 30% пропусків навчальних занять (без поважних причин) від загального обсягу аудиторних годин відповідної навчальної дисципліни згідно з індивідуальним навчальним планом не допускається до складання екзамену (диференційованого заліку) під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість.

Вільне відвідування занять організовується відповідно до «Порядку надання дозволу на вільне відвідування занять здобувачам вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка» від 31 серпня 2020 р. <https://stu.cn.ua/wp-content/stu-media/normobaza/normdoc/norm-osvitproces/poryadok-nadannya-dozvolu-na-vilne-vidviduvannya-zanyat-zdobuvacham-vyshhoi-osvity.pdf>

Вільне відвідування занять здобувачам вищої освіти Університету дозволяється з метою створення умов для навчання ЗВО, які не можуть відвідувати навчальні заняття з поважних причин за діючим розкладом. До поважних причин відносяться випадки, підтверджені відповідними документами, а саме: поєднання навчання зі спортивною та (або) громадською діяльністю, наявність дітей віком до 3-х років, вагітність, поєднання навчання з роботою за фахом, дуальне навчання (у разі його запровадження для окремих здобувачів вищої освіти), інші випадки.

Політика оскарження результатів контрольних заходів.

Для вирішення спірних питань, пов'язаних із організацією та проведенням семестрового контролю, оцінювання практик, атестації та визнанні результатів навчання в неформальній та/або інформальній освіті на факультеті створюється апеляційна комісія розпорядженням декана, до складу якої включаються, завідувачі кафедр, науково-педагогічні працівники та представники органів студентського самоврядування. Головою апеляційної комісії призначається декан. Порядок подання та розгляду апеляцій визначається відповідно до р.7 «Положенні про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка» <https://stu.cn.ua/wp-content/stu-media/normobaza/normdoc/norm-osvitproces/polozhennya-pro-potochne-ta-pidsumkove-oczinyuvannya-znan-zdobuvachiv-vo.pdf>

11. Рекомендована література.

1. Конституція України: Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Про Регламент Верховної Ради України: Закон від 10 лютого 2010 № 1861-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-17#Text>
3. Виборчий кодекс України: Закон України від 19.12.2019 № 396-IX (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/396-IX>
4. Стефанчук Р.О., Федоренко В.Л. Всеукраїнський референдум у системі референдної демократії: монографія. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 162 с
5. Яковлев А. А. Конституційний процес у сучасній Україні: теоретичні основи і правова практика: монографія. Харків: Право, 2020. 352 с.

5. Andrii Nekoliak, Roman Nekoliak Wartime Constitutionalism and the Politics of Constitutional Review in Ukraine. Verfassungsblog, 09 August 2024. URL: <https://verfassungsblog.de/constitutional-review-ukraine-criminal-procedure/>

Інтернет-джерела.

1. Посилання на сторінку дисципліни в системі дистанційного навчання moodle. URL: <https://eln.stu.cn.ua/course/view.php?id=6906>
2. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>